

Łódź, 21.09.2024 r.

Dr hab. n. med. Dariusz Timler, prof. UM w Łodzi
Kierownik Katedry Medycyny Ratunkowej
Zakład Medycyny Ratunkowej i Medycyny Katastrof
Uniwersytet Medyczny w Łodzi
tel. 501306238

**Ocena pracy na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne**

lek. Małgorzaty Gościńskiak

pt.: „Ostre stany urologiczne u kobiet ciężarnych”

pod kierunkiem: promotora dr hab. n. med. Dariusza Kaweckiego i promotora

pomocniczego: dr n. med. Zenona Truszewskiego

Problematyka ostrych stanów urologicznych u kobiet ciężarnych stanowi istotny problem od strony diagnostyki i leczenia. Ograniczenia w stosowaniu promieniowania jonizującego jak i w zastosowaniu wielu leków w leczeniu powoduje, że dla wielu lekarzy stanowi to problem diagnostyczny i leczniczy. A. Kirubarajan i wsp. w lutym 2021 roku opublikowali pracę pt. „Incidence of kidney stones in pregnancy and associations with adverse obstetrical outcomes: a systematic review and meta-analysis of 4.7 million pregnancies.”, która obrazuje skalę problemu. Autorzy podkreślają konieczność interdyscyplinarnego podejścia w związku z potencjalnymi komplikacjami. W tym kontekście praca doktorantki stanowi ważny element w ocenie skali i problematyki w naszym kraju. Wszystkie te elementy powodują, że temat pracy na stopień doktora jest ważny społecznie i ma znaczenie praktyczne.

Badanie uzyskało zgodę Komisji Bioetycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (z dnia 7 lipca 2015 r.) i prowadzone było w latach 2009-2018 w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (SOR), Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus w Warszawie.

Grupa badana składała się z 400 kobiet w różnym okresie ciąży, które zgłosiły się na SOR z objawami mogącymi odpowiadać chorobie układu moczowego. W grupie badanej przeważały kobiety z ciążą pojedynczą (N=397, 99%). Odnotowano również 3 kobiet w ciąży bliźniaczej (N=3, 0,8%).

Badanie miało charakter prospektywny, obserwacyjny, bez wpływu badacza na decyzję procesu diagnostyczno-leczniczego.

Przedłożona do oceny rozprawa na stopień doktora liczy 87 strony wydruku komputerowego i posiada typowy (klasyczny) układ w tym: wstęp, cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję, wnioski, piśmiennictwo, spis rycin i tabel wraz ze streszczeniem w języku angielskim i języku polskim.

Autorka po spisie treści przedstawiła spis skrótów, który ułatwia zapoznawanie się z pracą naukową i jest ważnym elementem.

Wstęp zawiera omówienie problematyki w Polsce i na świecie z odniesieniem do właściwie dobranej literatury związanej z tematem.

Doktorantka postawiła sobie 7 celów pracy:

1. Analizę objawów zgłaszanych przez kobiety ciężarne zgłaszające się do SOR, sugerujących problem urologiczny, z rzeczywistą patologią stwierdzoną na podstawie badań laboratoryjnych i obrazowych.
2. Ustalenie zakresu niezbędnych badań do wstępnej diagnostyki kobiet ciężarnych z problemem urologicznym, które w sposób najszybszy i precyzyjny wyłonią te pacjentki, które wymagają hospitalizacji i pilnej interwencji urologicznej.
3. Ustalenie kryteriów wyłonienia grupy kobiet ciężarnych, które będą wymagały intensywnego nadzoru urologicznego od początku ciąży.

4. Ustalenie wartości granicznych poszerzenia układu kielichowomiedniczkowego na podstawie pomiarów dokonywanych podczas badania usg, różnicujących poszerzenie miedniczki nerkowej AP (wymiar przednio-tylny) oraz moczowodu typowe dla ciąży, w stosunku do pomiarów wskazujących na obecność złogu w drogach moczowych.
5. Ocenę przydatności funkcji doppler podczas wykonywania badania usg jamy brzusznej z pomiarem wewnątrznerkowego wskaźnika RI oraz Δ RI w diagnostyce kamicy moczowodowej u kobiet ciężarnych.
6. Analizę wyników badań laboratoryjnych i obrazowych u kobiet ciężarnych, które wymagały hospitalizacji.
7. Ocenę skuteczności zastosowanego leczenia zachowawczego w stosunku do przypadków kobiet ciężarnych wymagających interwencji urologicznej/zabiegowej.

Pierwszym elementem pracy było podanie jasnych kryteriów włączenia do badania i narzędzi do oceny. Autorka nie miała kryteriów wyłączenia. Do oceny bólu stosowano powszechnie uznana skalę NRS (Numeric Rating Scale) a za gorączkę przyjęto kryterium ciepłoty ciała $\geq 38^{\circ}\text{C}$. Z obowiązku recenzenta należy w tym miejscu wymienić drobny błąd polegający na powszechnym zapisie „temperatura ciała” zamiast „ciepłota ciała”, który łatwo można usunąć. W tym kontekście poprawki wymaga zapis „przyjęcia do SOR” zamiast poprawnie „przyjęcia na SOR”. Ważnym dodatkowym elementem pracy była również ankieta uro-ginekologiczna wypełniona przez 59 pacjentek, które zgłosiły się na SOR z objawami kolki nerkowej. Należy podkreślić, że wszystkie ciężarne były konsultowane ginekologicznie w Izbie Przyjęć Uniwersyteckiego Centrum Zdrowia Kobiety i Noworodka WUM w Warszawie przy ul. Starynkiewicza 1, aby wykluczyć położnicze przyczyny zgłaszanych dolegliwości oraz ocenić dobrostan płodu.

Zebrane wyniki autorka poddała analizie statystycznej w programie IBM SPSS Statistics, wersja 27.0. Za poziom istotności przyjęto wartość poniżej 0,05 ($p=0,05$). Zastosowano testy: test niezależności χ^2 Pearsona do oceny cech jakościowych a do oceny

ilościowej testy nieparametryczne Manna-Whitneya. Zastosowane w pracy narzędzia badawcze zostały zastosowane prawidłowo. Autorka poprawnie formułuje problemy i hipotezy badawcze, a poprzez prawidłowy dobór metody badawczej uzyskuje wiarygodne wyniki.

Język rozprawy doktorskiej jest prawidłowy. Autorka nie ustrzegła się jednak drobnych błędów. Na stronie 70 w streszczeniu należy zmienić wielkość litery (jest: „Szpitalnego Oddziału ratunkowego” a powinno być: „Szpitalnego Oddziału Ratunkowego”). Na stronie 5 w spisie treści wskazane jest zmiana wielkości czcionki w słowie piśmiennictwo. Należy zaznaczyć, że autorka czytelnie i jasno opisuje poszczególne etapy badania oraz rezultaty. Praca jest przejrzysta, czytelna i stanowi dobre źródło poznawcze.

Przedstawiona do recenzji pracy zawiera 40 tabel i 4 ryciny.

Rozprawa doktorska zawiera 77 pozycji piśmiennictwa zagranicznego i polskiego. Całość piśmiennictwa zawarta w pracy oraz jego umiejscowienie świadczy o rozeznaniu autorki w tematyce podejmowanej w rozprawie doktorskiej.

Pracę badawczą podsumowuje 8 wniosków, które wynikają z badania i są prawidłowo sformułowane. Należałoby jednak unikać powtórzeń wyników we wnioskach.

Reasumując autorka zaplanowała i przeprowadziła badanie naukowe z prawidłowo postawionymi celami, które zrealizowała z zastosowaniem badania prospektywnego. Przeprowadzona analiza pozwoliła autorowi na wyciągnięcie wniosków. Badanie ma charakter poznawczy i praktyczny co należy szczególnie podkreślić. Wskazane byłoby kontynuowanie badań wielośrodkowo.

Dysertacja na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne spełnia warunki określone w stosownych przepisach prawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Przedkładam, więc Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego

Uniwersytetu Medycznego w Warszawie wniosek o dopuszczenie lekarza **Małgorzaty Gościńskiak** do dalszego etapu przewodu doktorskiego i wyróżnienie pracy.

Dr hab. med. Dariusz Timler
prof. dr hab. med.
specjalista medycyny ratunkowej
specjalista chirurgii ogólny
tel. 42 272 57 59 1175751

